

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Relacje interkulturowe w Europie Środkowej i Południowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Geoslawistyka		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność MEDIA-KULTURA-DYPLOMACJA		Kod zajęć 03GSLMKDS.24S.04241.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Urszula Kowalska-Nadolna		
Prowadzący zajęcia	Mariola Mikołajczak		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest przybliżenie studentom/kom zagadnień związanych z wzajemnymi powiązaniami i wpływami kultur poszczególnych nacji i etnosów zamieszkujących Europę Środkową i Południową. Student/ka powinien/na dostrzec ciągłość tych wzajemnych relacji, zapoczątkowaną już w średniowieczu i przybierającą na przestrzeni czasu różne wymiary, w tym usankcjonowane instytucjonalnie (Cesarstwo Austro-Węgierskie, Imperium Osmańskie).
C2	Ważnym zagadnieniem jest zwrócenie uwagi na wzajemne relacje słowiańsko-niesłowiańskie, ukazanie wpływów językowych, religijnych, ale także z zakresu takich dziedzin jak architektura, wojskowość, kuchnia, moda i organizacja życia domowego. Student/ka przekonuje się, że tzw. psychologia narodu jest w dużym zakresie wynikiem wielowiekowych wzajemnych wpływów i powiązań.
C3	Ważnym celem konwersatorium jest uświadomienie studentowi/ce, że wielokulturowość stanowi immanentną cechę Europy Środkowej i Południowej, a kontakty interkulturowe mają miejsce również w warunkach wzajemnych konfliktów.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu historii Europy

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma wiedzę na temat relacji interkulturowych; zna kierunek i przebieg wzajemnych wpływów w Europie Środkowej i Południowej	GSL_K2_W01	Egzamin ustny
W2	zna pojęcie wielokulturowości i jej przejawów w różnych okresach dziejów Europy Środkowej i Wschodniej	GSL_K2_W01, GSL_K2_W04, GSL_K2_W05	Egzamin ustny
W3	ma wiedzę na temat różnorodnych metod i sposobów komunikowania interkulturowego na przestrzeni dziejów	GSL_K2_W01	Egzamin ustny
W4	ma wiedzę na temat przejawów wzajemnych wpływów w zakresie języków	GSL_K2_W03, GSL_K2_W04, GSL_K2_W05	Egzamin ustny
W5	ma wiedzę na temat cech wspólnych w tradycji kulinarnej poszczególnych narodów obu europejskich obszarów, zna ich przyczyny oraz kierunki wpływów	GSL_K2_W05	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	za pomocą zdobytej wiedzy potrafi stworzyć prognozowany model rozwoju wzajemnych stosunków interkulturowych w Europie Środkowej i Wschodniej	GSL_K2_U04, GSL_K2_U05, GSL_K2_U06, GSL_K2_U07, GSL_K2_U08	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	wykazuje trwałość tradycji tolerancji religijnej zarówno wobec różnych konfesji chrześcijańskich, jak i w relacjach chrześcijańsko-islamskich	GSL_K2_K02, GSL_K2_K03	Egzamin ustny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	rozumie przyczyny podobieństw w sposobach organizacji miast w Europie Środkowej oraz Południowej i ich architektoniczne konotacje	GSL_K2_K01, GSL_K2_K02	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ogólna charakterystyka badań nad kulturą. Interkulturowość jako nowe pole badawcze.	W1, W2, W3, U1	Konwersatorium
2.	Porównywanie kultur jako wyzwanie poznawcze i metodologiczne.	W2, W3, W5, U1	Konwersatorium
3.	Związki kultury z językiem. Typy odrębności kulturowo-językowych.	W4	Konwersatorium
4.	Wzajemne wpływy językowe słowiańsko-niesłowiańskie (język niemiecki, węgierski, turecki, rumuński, grecki, albański, dialekty romskie).	W4	Konwersatorium
5.	Tradycja bilingwizmu na Bałkanach. Powstanie i rozwój bałkańskiej ligi językowej	W4	Konwersatorium
6.	Stosunki chrześcijańsko-muzułmańskie; idea przedmurza chrześcijaństwa vs. idea rai.	K1	Konwersatorium
7.	Potrydencka mapa wzajemnych stosunków wyznań chrześcijańskich. (Polska jako kraj tolerancji religijnej, Bałkany obszarem misyjnym katolicyzmu).	K1	Konwersatorium
8.	Tradycja kuchni środkowoeuropejskiej – przyczyny podobieństw, przebieg wzajemnych wpływów.	W5	Konwersatorium
9.	Wspólnota kuchni bałkańskiej – przebieg wzajemnych wpływów, rola kultury kulinarnej Stambułu.	W5	Konwersatorium
10.	Charakterystyka sposobu organizacji miast w Europie Środkowej. Najistotniejsze cechy architektury tych miast.	K2	Konwersatorium
11.	Organizacja i architektura miast w Imperium Osmańskim – jej wpływ na życie społeczeństw miejskich w Europie Południowej.	K2	Konwersatorium
12.	Typologia kontaktów interkulturowych. Postawy w relacjach interkulturowych.	W1, W2, W3, W5, U1, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Egzamin ustny z zagadnień omawianych w toku zajęć oraz wybranej literatury.

Literatura

Obowiązkowa

1. Todorova M., Bałkany wyobrażone, Wołowiec 2008.
2. Csaba Kiss, Lekcje Europy Środkowej, MCK Kraków 2009.
3. Gruša Jiři, Czechy. Instrukcja obsługi, MCK Kraków 2018.
4. Škrabec Simona, Geografia wyobrażona. Koncepcja Europy Środkowej w XX wieku, Kraków 2013.
5. King Charles, Dzieje Morza Czarnego, PIW, Warszawa 2021.
6. Mikołajczak A.W., Dymczyk R., O tożsamości Europy Środkowej, [w:] Dylematy Unii Europejskiej. Studia i szkice, red. M. Gołda-Sobczak W. Sobczak, Silva Rerum, Poznań 2017.
7. Mikołajczak A.W., Walczak-Mikołajczakowa M., Europa na moście westchnień, Oficyna Wydawnicza TUM, Gniezno 2003.
8. Huntington S.P., Zderzenie cywilizacji, Wyd. Muza, Warszawa 2007 (lub nowsze wydanie: Zysk i S-ka, Poznań 2018).
9. Religijna mozaika Bałkanów, pod red. M. Walczak-Mikołajczakowej, Collegium Europaeum Gnesnense UAM, Gniezno 2008.
10. Balcer Adam, Turcja, Wielki Step i Europa Środkowa, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2019.
11. Wilczyńska W., Mackiewicz M., Krajka J., Komunikacja interkulturowa. Wprowadzenie, Wyd. Naukowe UAM 2019.

Dodatkowa

1. Sobkowiak, P. Interkulturowość w edukacji językowej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie do egzaminu	20
Czytanie wskazanej literatury	20
Inne	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GSL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania usystematyzowanej wiedzy z zakresu slawistyki i pogłębionych umiejętności twardych i miękkich (organizacyjnych, społecznych i komunikacyjnych), aby w odpowiedni sposób prowadzić dialog międzykulturowy w życiu społecznym i zawodowym
GSL_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego inicjowania i podejmowania działań na rzecz promowania i poszanowania tradycji i dziedzictwa kulturowego regionów Słowiańszczyzny, bazując na rzetelnej wiedzy z zakresu slawistyki oraz wybranej specjalności
GSL_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stosowania nabytej wiedzy i umiejętności w przewyżnianiu trudności, rodzących się podczas kontaktów interpersonalnych i zawodowych z przedstawicielami innych kultur
GSL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, selekcjonować, analizować oraz wykorzystywać źródła i informacje z zakresu literatur, języków i kultur słowiańskich w celu analizowania i interpretowania zachowań językowych, literackich, kulturowych oraz w pracy naukowo-badawczej i w działalności zawodowej związanej z kierunkiem i specjalnością studiów
GSL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i z wykorzystaniem pogłębionej argumentacji, odnoszącej się do źródeł naukowych, sporządzić ustną i pisemną wypowiedź w języku wybranego kraju słowiańskiego oraz w języku polskim, dotyczącą zagadnień szczegółowych i specjalistycznych; dokonywać wyboru metody badawczej
GSL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi kierować pracą zespołu lub działać w nim i dzięki pracy zespołowej inicjować lub zrealizować powierzone mu zadania
GSL_K2_U07	Absolwent/ka potrafi za pomocą różnych kanałów komunikacyjnych i mediów oraz w różnych językach przekazywać i popularyzować wiedzę o kulturze regionów Słowiańszczyzny
GSL_K2_U08	Absolwent/ka potrafi realizować zasadę ustawicznego pogłębiania swojej wiedzy i umiejętności
GSL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu miejsce i znaczenie slawistyki w systemie nauk humanistycznych, jej wyróżniki przedmiotowe, terminologiczne i metodologiczne oraz powiązania literaturoznawstwa i językoznawstwa slawistycznego z innymi dyscyplinami humanistycznymi i społecznymi
GSL_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane i uporządkowane aspekty z zakresu literatur, języków i kultur słowiańskich, z uwzględnieniem różnic i podobieństw regionów Słowiańszczyzny
GSL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie na poziomie pogłębionym specyfikę krajów słowiańskich, ich kulturę, historię, aktualną sytuację geopolityczną i ekonomiczną; rozpatruje te zagadnienia w perspektywie komparatystycznej, uwzględniającej złożone zależności między literaturami, językami i kulturami regionów Słowiańszczyzny w kontekście lokalnym, europejskim i globalnym, w perspektywie synchronicznej oraz diachronicznej
GSL_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym historyczne, społeczne, etniczne oraz kulturowe uwarunkowania twórczości literackiej, zachowań językowych oraz praktyk kulturowych wybranych regionów Słowiańszczyzny